

28.9.2009

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

MMM:n lausuntopyyntö 21.8.2009, MMM017:00/2008

Lausunto maatilojen energiaohjelman toimeenpanoa valmisteleavan työryhmän loppuraportista

Yleistä

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio (myöhemmin Tapio) pitää erittäin tarpeellisenä maa- ja metsätalousministeriön johdolla tehtyä maatilojen energiaohjelman toimeenpanoa valmisteleavan työryhmän työtä. Työryhmä on valinnut maataloussektorin energiatehokkuuden edistämistyön perustaksi vapaaehtoisuuteen perustuvan mallin, jossa maatilojen energiatehokkuuden ja energiasäästön työvälineinä ovat omavalvonta, energiasuunnitelma ja energiakatselmus, joiden käyttö riippuu tilan toiminnan laajuudesta. Tapio pitää valittua toimintatapaa oikeana.

Maatilojen energiaohjelman varsinainen toimeenpano alkaa syksyn 2009 aikana. Varsinainen toimeenpano vaatii kaikkien siihen liittyvien organisaatioiden tiivistä ja osin ennakkoluulotontakin yhteistyötä. Energiaohjelman toteuttaminen ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta kriittisiä tekijöitä ovat oikea ja kattava viestintä sekä, että suunnittelua toteuttavien neuvontaorganisaatioiden työvälineet ja toimintaohjeet ovat yhtenäiset.

Yksityiskohtaiset kannanotot

5.2.1 Ohjausryhmä

Työryhmän loppuraportin mukaan "Ohjelman toimintaa valvoo ohjausryhmä, johon maa- ja metsätalousministeriö nimeää kolme edustajaa, kukin sopimusosapuoli yhden edustajan sekä Maaseutuvirasto, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus ja työ- ja elinkeinokeskus kukin yhden edustajan." Kuten edellä todettu, ovat ohjelman käytännön toteutuksen kannalta keskiössä onnistunut neuvonta ja viestintä.

Tapio esittää, että **ohjausryhmän asiantuntijajäseniksi kutsuttaisiin operaattorihon edustaja sekä keskeisten neuvontaorganisaatioiden edustajat (metsäkeskukset ja ProAgria keskukset) tai näitä tahoja lähellä olevien tahojen edustajat. Näin varmistettaisiin muun muassa tiedon nopea liikkuminen kaikkien niiden tahojen välillä, jotka ovat keskeisesti mukana maatilojen energiaohjelman toteuttamisessa.**

5.2.3 Operaattori

Työryhmän loppuraportin mukaan "Maatilojen energiaohjelman operaattorilla tarkoitetaan maa- ja metsätalousministeriön tehtävään valitsemaa tahoja, jonka tehtävänä on ohjelman täytäntöönpanoon liittyviä

28.9.2009

avustavia tehtäviä." Loppuraportissa luetellaan operaattorin tehtäviksi kuuluvia ja ohjelman toteuttamisen kannalta tarpeellisia tehtäviä. Maa-seutuviraston laatimien yhteisten lomakepohjien ja toimintaohjeiden sekä suunnittelijoiden auktorisoinnin ohella on tarpeellista kehittää suunnitelmaan tekoon laskentaohjelma, jolla voidaan arvioida ja analysoida energiakulutusta ja siinä olevia säästömahdollisuuksia.

Tapio esittää, että

operaattorin tehtävänä tulee olla laskentaohjelma tuottaminen, itse tai alihankintana, maatilojen energiasuunnitelmien tekoon. Tuotettavan laskentaohjelman tulee olla sellainen, että se on kaikkien neuvonta- ja suunnitteluorganisaatioiden käytettävissä. Yhteinen ja kaikkien käyttämä laskentaohjelma takaa osaltaan suunnitelmien korkean laadun ja yhtenäisyyden.

7. Viestintä

Työryhmä esittää, että loppuraportin liitteenä oleva Motivan tekemä viestintäsuunnitelmaluonnos (luonnos 16.6.2009) otettaisiin käyttöön ohjelman toimeenpanossa.

Tapio toteaa, että

ohjelman tuloksellisuus perustuu pitkälti onnistuneeseen viestintään. Niinpä keskeisillä neuvontaorganisaatioilla tulisi olla selkeästi määritelty rooli viestintäsuunnitelman toteuttamisessa. Luonnoksessa todetaan esim. metsäkeskusten osalta, että ne ovat alueellisen ja maakunnallisen tason toimijoita. Kuitenkaan näiden alueellisten ja maakunnallisten toimijoiden roolia ei ole määritelty mitenkään. Toteamme, että alueellisten toimijoiden rooli tulisi olla merkittävä ja se tulisi määritellä viestintäsuunnitelmaan.

Tapio esittää, että

ohjelman viestinnän suuntaamista, toteuttamista ja ohjaamista varten tulee perustaa viestintätyöryhmä, jossa tulee olla edustettuina kaikki ne tahot, jotka ovat merkittävässä määrin tekemisissä maatilojen energiaohjelman toteuttamisen kanssa.

Lisäksi Tapio muistuttaa, että

on syytä pohtia valmisteilla olevan Bioenergia.fi – verkkopalvelun käyttöä maatalouden energiaohjelman internetviestinnän yhtenä työvälteenä. Palvelusta tulee muodostumaan keskeinen verkkopalvelu bioenergia hankkeiden toteuttajille, joista monet ovat myös energiasuunnitelmien tekijöitä.

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio

Ritva Toivonen
johtaja

Olli Äijälä
bioenergia- ja laatuasiantuntija